

PER CATALUNYA!

Som en hores d'angoixa per Catalunya. Gosaria dir que mai l'ànima del nostre poble n'havia passades de més cruentes. Si, en altres temps, havia sentit el flagell de la guerra que li fou adversa i, entre d'altres, el d'aquell decret de Nova Planta que l'humilià, eren dolors que afectaven més el seu cos que el seu mateix esperit, condormit com estava al fet d'aquell hivern de decadència que l'anava esmorteïnt de mica en mica. Avui, redreçat com està i en ple desvetllament, té consciència clara de les humiliacions que li són infligides i si no fos per dignitat fora per vergonya que en sofriria.

Mai un esperit jove i ferm fou junyit per un esperit caduc i corcat i ple de podridura, mai un esperit culte i refinat en fou per un que a passos de gegant caminés cap a la barbàrie, ni mai l'esperit del senyor fou governat pel del captaire que vivia de les seves sobres. Mai, fora ara a Catalunya, això que sembla un contrasentit, havia estat una realitat per nosaltres massa cruenta. I acaba de fer-la més cruenta encara, si hi ajuntem la contribució de sang que costen a Catalunya les aventures tràgiques d'Espanya.

A no tardar, pares i mares de Catalunya, us la vindran a cobrar de nou aquesta contribució i que per cert us costarà ben cara. Prepareu els vostres fills que les aigües i els camins d'Alhucemas tenen set de sang jove. Doneu-los ben de grat que us serà agrait. El Rei d'Espanya, per la voluntat del qual hauran mort els vostres fills, ja us recordarà, un dia, que ell és descendent dels funestos borbors i, un altre dia, que una de les seves aspiracions es esdevenir una reincarnació d'aquell rei que tenia més de fera que d'home i que per mal nom els catalans li diuen encara Felip V, tot maleïnt-li la memòria.

Catalans de Catalunya! Catalans d'Amèrica! Catalans d'on se vulgui que sigueu — que les distàncies no us separen pas d'aquest cos màrtir de Catalunya, del qual en sou parts vivents — lligats tots per aquesta comunitat de pàtria que fa que ens sentim els uns de les ferides dels altres i tots plegats les de la nostra pàtria, Catalunya sofreix i en l'hora de les seves angoixes, gosaria dir supremes, espera de tots nosaltres!

Sovint sentireu parlar germans nostres que se'n planyen, lamentant que no hi hagi qui faci el gest que restableixi la justícia catalana. Ben sovint també, però en parlen llastimosament en un to, com si aquest gest no l'haguessin de fer ells, sinó que l'esperessin d'altres. No volguem esser nosaltres d'aquests. El gest per la nostra dignificació no l'han de fer els uns o els altres, sinó tots els catalans. No és aquest partit, ni aquell partit que sofreix les injúries i vexacions d'Espanya, sinó tot Catalunya i en la part més viva i comú a tots els catalans, com és la seva llengua, la seva cultura, la seva pau i riquesa i la flor del seu jovent la sang del qual s'escola a rius en una terra estranya entre fam, misèries i vileses.

Benauradament, però — i ens plau fer-ho públic — no tothom a Catalunya pensa que són els altres qui han de respondre per la nostra dignitat. Hi ha, avui, un estol ben nombrós de joves, gosaria dir la gran majoria de la joventut catalana, està ja a punt i disposada en ordre de batalla per escometre les nostres reivindicacions. La bandera que els aixopluga no és la meua bandera, ni la d'aquest català, ni la d'aquell altre, és la bandera barrada de Catalunya i sota la llum i el guiatge de la nostra estrella solitària. Es per això que, en aixecar-la hem vist correr a la seva ombra elements de totes les idees i de totes les tendències dintre el nacionalisme. Tots plegats fem l'exèrcit de Catalunya.

Catalunya, avui, ja té la millor part del seu exèrcit, la que dona als exèrcits l'ànima i l'ideal: els homes. Us ho dic publicament a vosaltres, catalans, i ho diria al nostre mateix enemic, si sapigués que no n'està assabentat, com ho demostra amb les persecucions cruentes i bàrbares amb que ens tracta.

A vosaltres, catalans, us ho diria perquè s'hagués acabat d'una vegada la cançó dels revolucionaris que no fan la revolució perquè no hi ha homes. I a ells els ho diria amb esperit d'amenaça i de vindicta per tants turments i mals tractes com donen a la nostra gent i amb l'esperit encara d'aquells antics catalans que abans d'assaltar unes naus, desvetllaven a so de corns els que dormien, car volien batre's noblement i de cara a cara.

En dir-ho, però, al catalans, voldria afegir-hi un crit que els mogué a esglai de veure la joventut en peu de guerra i sense armes. Que els mogué aquest esglai i els encomanés tota l'angoixa mortal que hi ha hagut moments jo he passat, en ocasió de moviments provocats pel nostre mateix enemic que ens feien correr el perill de qualsevol repressió i qualsevol desordre. Qui salvaria en un moment d'aquests Catalunya?

I de moments d'aquests n'arribaràn, no en tingueu cap dubte. I tolerariem que tot aquest jovent es llencés a un suïcidi, noble i heroic a la fi, però que, per culpa i vergonya nostra, no duria encara la llibertat de Catalunya de la qual fora digne? No fora una cosa digna de tot blasme que el sacrifici d'una joventut no tingués una eficàcia immediata per manca de medis misèrrims i materials? Quina no fora l'amargor d'ànima d'aquest jovent quan se n'adonés que en la nostra causa ells no hi estalvien vides ni joventuts plenes d'il·lusions i que els que poden no sols i estalvien, sinó que hi neguen en absolut unes miserables monedes? Catalans, què es la fortuna de tots vosaltres, què són les riqueses de tot el món alhora al costat de la vida d'un sol jove en el moment d'obrir-se a totes les il·lusions nobles que en aquella edat és capaç de sentir un home; a totes les empreses més singulars que pot fer reïxir; a tots els treballs, obres i avenços que pot dur a terme; a tots els goigs purs i nobles de la família, de la terra i de l'art als quals té perfecte dret?

Ai, catalans, que, — com us he dit més d'una vegada en aquestes mateixes columnes, — aquesta amargor comença ja a envair l'ànima de les nostres joventuts catalanes: no hi ha treball que els resigni, no hi ha ideal que els ompli, no hi ha amor que els sacii, no hi ha goig ni res que els faci oblidar la seva decisió de sacrifici.

Catalans, el joves de Catalunya volen armes. Si avui us les demanen amb el front serè i els ulls ben clars i ben oberts com els d'aquell que sap cap on camina, temeu pel dia que la desesperació i el despit els guanyés per dintre i els fes aclucar d'ulls i alçar les mans enlaire com aquell que cerca de tornar a l'esma perduda. Sereu vosaltres llavors que arribareu, primers, a posar-los l'arma als dits? Serà una arma franca i amorosida d'alliberació o enverinada d'apassionaments que, en aquest cas, foren justificables?

Es per això, que, avui, per demanarvos-ho, en nom d'ells, deixo l'espasa i allargo la mà. I si no temés perdre l'aire de fortitud que he de conservar i no sapigués que molts de vosaltres ja hi sou obligats, per les doctrines que predicàreu, fins us ho demanaria amb aquella frase característica dels que demanen almoïna: Tan gran és la angoixa que sento per Catalunya i per tots els catalans!

Feu però que, un dia, un noble despit no ens guanyi a uns i altres i ço que, avui, són mans planes que us demanen una almoïna, no es vagin cloent de mica en mica i vagin essent punys closos que s'alcin per Catalunya, però amb un aire d'amenaça.

L'Emprèstit de Catalunya que avui l'ensem és com la mà estesa de la joventut en ordre de batalla que, com jo, també us suplica. No us demanem res per nosaltres, us ho demanem per la mateixa dignitat vostra, per la cultura dels vostres fills, per la pau i riqueses catalanes, pel millorament de les classes proletàries, per Catalunya en una paraula.

Es per això que, en l'ensar aquest emprèstit ho hem fet sota la invocació d'un nom que fos símbol i concreció de tots aquests ideals que perseguim, havent escollit el d'En Pau Claris com a un dels polítics més íntegres, més purs i més grans de la nostra història i com a president que fou de la República Catalana que ell proclamà i aguantà, malauradament per tan poc temps, i que nosaltres volem restaurar i perpetuar a Catalunya. I en dir que volem la República Catalana, ens plau afirmar que la volem en absolut i per damunt de qualsevol accident de persecucions que poguem sofrir i de concessions que, un dia, ens podessin esser ofertes.

Volem la República Catalana Independent, perquè tenim consciència plena de la personalitat de Catalunya amb cap altra confusible; perquè aquesta és la nostra voluntat per res ni per ningú coercible; perquè és capaç de governar-se per si mateixa i perquè té prou medis per viure millor que ara, separada d'Espanya, trobant altament despectiu que hi hagi encara catalans que gosin senyalar-li cap mena de tutoria.

Catalans, escolteu el nostre prec, avui que encara som a temps a dignificar-nos. Imitem l'exemple dels catalans d'Amèrica, gracies a l'esforç dels quals hem pogut organitzar-nos. Us ho demanem per Catalunya i jo us ho demano per aquesta joventut catalana que sofreix d'esperit com mai podrieu imaginar-vos. No us escolteu veus de gent migrada d'esperit i espantadissa. Catalunya amb la seva independència ha de millorar en tots els ordres.

Hem trucat a moltes portes en aquest sentit i no s'han obertes. Hi hem trucat vestits d'exilats i ha estat endebades; a no tardar hi haurem de trucar vestits de captaire i potser també ho serà; a veure si, el dia que trucarem vestits de sang, tampoc les veurem obrir-se de bat a bat, com a dret que hi tenim per Catalunya.

Ens és grat dir-vos, però a vosaltres mateixos que per damunt de totes les amargors que ens hagi fet passar tenim la plena esperança que, en arribar aquest cas, ens obrireu les portes i els braços. En el fons del fons sou catalans i és aquest català que dorm dintre de vosaltres que es desvetllarà i us redimirà a vosaltres mateixos. No podem creure que l'avarícia us mati el sentit de raça. Estem segurs que, a l'idea que un petit auxili vostre pot garantir millor la vida d'un jove i pot estalviar-li més d'una sofrença, com a homes, no ens el negareu.

Aquesta crida que ara fem, la fem amb una absoluta esperança i amb una fe cega en Catalunya.

Creiem en Catalunya! Creiem en el poble català! Els catalans no som diferents dels altres homes. La nostra raça no és una raça inferior. El dia que fem l'alçament, l'entusiasme s'encomanarà com un foc. A tot arreu del món ha passat sempre igual. Catalans, creieu en Catalunya, creieu en vosaltres mateixos, ajudeu a garantir el primer cop que és l'espurna que ha d'encendre aquest entusiasme.

L'idea que se us ha d'endur a tots és: Si el resultat del nostre alçament es bo, Catalunya serà lliure; si no, Catalunya serà dignificada.

Treballem i morirem per l'ànima de Catalunya!

Francesc MACIÀ.